

**MINISTERSTWO ŚRODOWISKA
PODSEKRETARZ STANU**

Sławomir Mazurek

DGO-IV.070.12.2016.JK

Warszawa, dnia 10-01-2017 r.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12.01.2017 r. za 16
nr 153 podpis

**Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem senatora, Pana Krystiana Probiecra złożonym podczas 31. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 grudnia 2016 r., dotyczącym stosowania komunalnych osadów ściekowych, uprzejmie informuję co następuje.

Odnosząc się do prośby o podjęcie działań w zakresie uporządkowania gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi, należy podkreślić, że kwestie odzysku komunalnych osadów ściekowych, który polega na ich stosowaniu na powierzchni ziemi lub wprowadzania ich do gleby regulują przepisy art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. *w sprawie komunalnych osadów ściekowych* (Dz. U. z 2015 r. poz. 257). Komunalne osady ściekowe mogą być stosowane na gruntach jedynie w przypadku spełniania wymogów określonych w ww. przepisach, które mają zagwarantować ich wykorzystanie w sposób bezpieczny dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska.

Odnosząc się do pytania dotyczącego zakazu stosowania komunalnych osadów ściekowych poza obszarem województwa, należy podkreślić, że zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt.1. ustawy z dnia 14 grudnia 2013 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1243, z późn. zm.) *zakazuje się stosowania komunalnych osadów ściekowych, poza obszarem województwa, na którym zostały wytworzone*. Niemniej jednak, przepis art. 20 ust. 5 ustawy *o odpadach*, przewiduje pewne odstępstwo, zgodnie z którym, *komunalne osady ściekowe mogą być stosowane na obszarze województwa innego niż to, na którym zostały wytworzone, jeżeli odległość od miejsca wytwarzania odpadów do miejsca stosowania położonego na obszarze innego województwa jest mniejsza niż odległość do miejsca stosowania położonego na obszarze tego samego województwa*.

Nawiązując do pytania dotyczącego odpowiedzialności za prawidłowe stosowanie komunalnych osadów ściekowych, należy poinformować, że zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy *o odpadach* komunalne osady ściekowe mogą być przekazywane do stosowania przez wytwórcę tych osadów wyłącznie władającemu powierzchnią ziemi. Przepis ten ogranicza zakres osób uprawnionych do odbioru i stosowania komunalnych osadów ściekowych. Stąd też, przekazywanie komunalnych osadów ściekowych przez wytwórcę podmiotowi zajmującemu się stosowaniem komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie, który nie jest władającym powierzchnią ziemi, jest niezgodne z wymaganiami określonymi w art. 96 ust. 2 ustawy *o odpadach*.

Ponadto zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy *o odpadach* prowadzenie przetwarzania odpadów (w tym odzysku) wymaga uzyskania zezwolenia. Zauważyć wprawdzie należy, iż art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy *o odpadach* zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów osobę władającą powierzchnią ziemi, na której są stosowane komunalne osady ściekowe w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy. Co więcej, art. 50 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy *o odpadach* zwalnia osobę władającą powierzchnią ziemi, o której mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3, z obowiązku wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Jednakże, ustawa *o odpadach* nie zwalnia z obowiązku uzyskania tego zezwolenia wytwórcy komunalnych osadów ściekowych, jednocześnie podkreślając (art. 96 ust. 3 ustawy *o odpadach*), iż odpowiedzialność za prawidłowe stosowanie komunalnych osadów ściekowych spoczywa na wytwórcy tych osadów. Należy zauważyć także, że zgodnie z art. 96 ust. 6 ustawy *o odpadach* to na wytwórcy spoczywa obowiązek badania osadów ściekowych oraz gruntów, na których mają być zastosowane. Również wytwórca odpowiada za przekazanie władającemu powierzchnią ziemi informacji o dawkach osadu (art. 96 ust. 7 nowej ustawy *o odpadach*). Zatem to wytwórca komunalnych osadów ściekowych wykonuje szereg czynności związanych z odzyskiem tego odpadu na powierzchni ziemi, odgrywając kluczową rolę przy określeniu warunków tego odzysku. W świetle obowiązujących przepisów wynikających z ustawy *o odpadach*, ktokolwiek dokonuje czynności polegających na przetwarzaniu odpadów powinien je prowadzić w oparciu o stosowne zezwolenie na przetwarzane (w tym odzysk).

Dodatkowo w przedmiotowej sprawie może znaleźć zastosowanie ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1789 oraz z 2015 r. poz. 277 i 1926), zwana dalej „ustawą szkodową”, w zakresie odpowiedzialności za szkody w środowisku w powierzchni ziemi, spowodowane odzyskiem polegającym na stosowaniu komunalnych osadów ściekowych, przez co należy rozumieć rozprowadzanie na powierzchni ziemi lub wprowadzanie ich do gleby. Jedną z podstawowych przesłanek do zastosowania ustawy szkodowej jest bowiem możliwość spowodowania bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku w powierzchni ziemi przez działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzającą ryzyko szkody w środowisku.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy szkodowej do działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku zalicza się obecnie m.in., z zakresu ustawy *o odpadach*:

- zbieranie lub przetwarzanie odpadów wymagające uzyskania zezwolenia,
- działalność wymagającą uzyskania wpisu do rejestru w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 5 lit. a i b tej ustawy.

Podsumowując stwierdzić należy, iż wytwórca komunalnych osadów ściekowych obowiązany do uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy *o odpadach* prowadzi działalność mieszczącą się w katalogu działalności stwarzającej ryzyko szkody w środowisku (art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy szkodowej).

Nawiązując do kwestii braku podstaw prawnych do podejmowania przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska działań kontrolnych w miejscach, gdzie stosowane są komunalne osady ściekowe, należy poinformować, że w celu zapobiegania nieprawidłowościom podczas stosowania komunalnych osadów ściekowych oraz zapewnieniu większej, niż wynikało to z poprzednio obowiązującej ustawy *o odpadach*, kontroli nad stosowaniem komunalnych osadów, w art. 96 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* wprowadzono przepis, zgodnie z którym wytwórca komunalnych osadów ściekowych przed ich zastosowaniem we wskazanych celach jest obowiązany powiadomić wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o zamiarze przekazania tych osadów władającemu powierzchnią ziemi, na której osady te mają być stosowane, co najmniej 7 dni

przed przekazaniem. Powiadomienie powinno zawierać wskazanie władającego powierzchnią ziemi, jak również numerów ewidencyjnych działek, na których te osady mają zostać stosowane. Jednocześnie władający powierzchnią ziemi zobowiązany jest do przechowywania dokumentu ewidencji odpadów – karty przekazania odpadów, przez okres 5 lat, od dnia zastosowania komunalnych osadów ściekowych. Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*, przekazywanie komunalnych osadów ściekowych do stosowania władającemu powierzchnią ziemi przez każdy inny podmiot, który nie jest wytwórcą tych osadów stanowi wykroczenie i podlega karze aresztu bądź grzywny. Dodatkowo, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami na władającego powierzchnią ziemi został nałożony obowiązek prowadzenia uproszczonej ewidencji odpadów.

Ponadto, w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w *sprawie komunalnych osadów ściekowych*, określono maksymalny czas, jaki może upłynąć pomiędzy przywozem osadów na nieruchomość gruntową, a wprowadzeniem ich do gruntu. Komunalne osady ściekowe muszą być przykryte lub wymieszane z glebą za pomocą narzędzi uprawowych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu. Powyższy przepis w szczególności ma zastosowanie przy kontrolach rolniczego zagospodarowania ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych prowadzonych przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Odnosząc się do kwestii pominięcia w obowiązujących przepisach prawnych zanieczyszczeń w postaci WWA, klasyfikowanych jako niebezpieczne, pragnę wyjaśnić, że kwestia ta została już uregulowana. Warunkiem stosowania komunalnych osadów ściekowych jest m.in. dotrzymanie parametrów jakościowych osadów oraz gleby określonych w rozporządzeniu w *sprawie komunalnych osadów ściekowych*.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia w *sprawie komunalnych osadów ściekowych*, komunalne osady ściekowe mogą być stosowane na gruntach, jeżeli stosowanie tych osadów nie powoduje pogorszenia jakości gleby, ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, w szczególności szkody w środowisku w rozumieniu ustawy szkodowej.

Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 6 pkt 11 ustawy szkodowej, poprzez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska m.in. w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Kryteria oceny wystąpienia szkody w środowisku zostały określone w rozporządzeniu z dnia 1 września 2016 r. w *sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1399). Kryterium oceny wystąpienia szkody w środowisku w powierzchni ziemi jest zmiana lub zmiany powodujące mierzalny skutek w postaci przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, o których mowa w art. 101a ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, 831, 903 i 1250).

Ocenę wystąpienia szkody w środowisku w powierzchni ziemi prowadzi się zatem zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 101a ust. 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016r. w *sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395). Przedmiotowe rozporządzenie określa m.in. substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, ich dopuszczalne zawartości w glebie oraz dopuszczalne zawartości w ziemi, zróżnicowane dla poszczególnych właściwości gleby oraz grup gruntów, wydzielonych w oparciu o sposób ich użytkowania. Na liście substancji powodujących ryzyko określonych w zał. nr 1 do rozporządzenia

znajduje się m.in. grupa wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA): naftalen, antracen, chryzen, benzo(a)antracen, dibenzo(a,h)antracen, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(ghi)perylene, indeno(1,2,3-c,d)piren. Podsumowując, należy stwierdzić, że w obecnie obowiązujących przepisach problem zanieczyszczenia powierzchni ziemi związkami WWA został już uregulowany.

Z poważaniem,

Sławomir Mazurek
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych oraz Obsługi Rad, Zespołów i Pełnomocników w KPRM.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	275301.709809.559378
Nazwa dokumentu	Odp. na oświadczenie Sen Probiezra.pdf
Tytuł dokumentu	Podsekretarz Stanu Sławomir Mazurek.docx
Sygnatura dokumentu	DGO-IV.070.12.2016
Data dokumentu	2017-01-10
Skrót dokumentu	24EF5E906B25D446128A5023B07970E364B206B0
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	2017-01-10 12:15:27
Podpisane przez	Sławomir Mazurek Podsekretarz Stanu

EZD 3:17.1457.1936.6753

Data wydruku: 2017-01-17

Autor wydruku: Kuklewska Marianna (Starszy Specjalista)

